

Kehitysyhtiön palvelusopimus omistajakunnan kanssa

Sekes- ajankohtaiswebinaari 26.11.2020

Yleistä palvelusopimuksista

- Palvelusopimusten tulisi elää ajassaan ja paikassaan
- Muuttuva toimintaympäristö muuttaa kehyjen toiminnan ja samalla myös palvelusopimusten sisällön
- Palvelusopimus on ohjaavin dokumentti kehyjen toiminnassa; se antaa raamit työlle, mittarit ja vaikuttavuuden arvioinnin, se myös henkilöstön tehtävien ja työn arviointityökalu
- Kehyt eivät toimi ilman omistajaohjausta; siksi palvelusopimus pohjautuu kunnan/kuntien elinkeinopolitiikkaan, moniin kunnan asiakirjoihin
- Käytä siis sopimuksen laadintaan riittävästi aikaa ja resursseja; saat sen avulla organisaatiollesi myös työrauhan

Analyysiä palvelusopimuksista

- Kehyillä on tällä hetkellä monentyyppisiä sopimuksia
- Käytössäni olleista sopimuksista suurin osa tuntui olevan omistajan (yksipuolisesti) laatimia, jossa kerrotaan, mitä kunta "ostaa" yhtiöltä
- Sopimukset ovat usein luetteloita suoritettavista tehtävistä, keskiössä kuitenkin yritysten kehittäminen
- Tehtävät pääosin operatiivisia; ei strategisia
- Aika vähän oli asetettu tavoitteita; jos oli, niin määrällisiä
- Vaikea oli löytää linkitystä kuntien omiin strategioihin tai päämääriin ja kehyjen rooliin niissä
- Sopimuksessa on sovittu useimmiten rahasta, kun tärkeämpää olisi, mitä sovittu rahoitus realistisesti tuottaa
- Osassa oli mainittuna elinvoima, jota ei kuitenkaan sen tarkemmin oltu määritelty

Palvelusopimuksen laadintaprosessi(t)

- "Matka on tärkeämpi kuin määränpää"
- Palvelusopimuksen laadinta on sitouttamisprosessi ja perehdyttämisprosessi yhtiön toimintaan
- Kehyn aktiivinen rooli laadinnassa on tärkeää
- Kuntastrategiassa ja muissa asiakirjoissa on paljon kehyn toimintaan johdettavissa olevia mittareita, jotka tulisi näkyä osana palvelusopimusta
- Jos toimintaympäristössä, kunnassa tai Kehyn toiminassa tapahtuu oleellisia muutoksia, tulee se muuttaa myös palvelusopimukseen, vaikka kesken sopimuskauden.
- Pidä palvelusopimus "rullaavana"

Roolituksen merkitys

- Usein epäluottamus tai epäselvyys toimintaan liittyy roolitusten määrittämättömyydestä
- Roolit voisivat selkeytyä esim. näillä neljällä kysymyksellä:
 - Mitkä ovat ne asiat, jotka kunta hoitaa suoraan itse?
 - Mitkä ovat ne asiat, jotka kunta hoitaa itse, mutta kehä osallistuu asiantuntijana?
 - Mitkä ovat ne asiat, jotka ovat kehyn omia tehtäviä ja päätöksiä?
 - Mitkä ovat eri kumppanien roolit?

Johtopäätöksiä

- Kehyillä tulee olla aktiivinen rooli sopimusta laadittaessa
- Tavoitteet selkeiksi, mittarit lyhyelle aikavälille ja vaikuttavuus pitkällä aikavälillä
- Toimijoiden roolit, tavoitteet, valtuudet ja päätöksenteko selkeiksi
- Sopimukset pitkäkestoisiksi (esim. valtuustokausi), jotta vaikuttavuus tulisi esille
- Sopimus voidaan tällöin jakaa perustoimintoihin ja muuttuvaan osaan
- Kehyt eivät ole konsultteja yrityksille, vaan vaikuttavat yritysten toimintaedellytyksiin

Suosituksia

- Sovi sopimuksen valmistelusta omistajien kanssa; sitouta ja keskustele
- Tee valmistelutyö helpoksi; tee, ehdota, laadi, esitä asioita
- Pidä asia esillä myös sopimus aikana, tarkista relevanttius
- Varmista, että kaikki osapuolet ovat tyytyväisiä sopimukseen
- Tee sopimus joustavaksi; sopimus muuttuu, jos ympäristökin muuttuu
- Johda sopimus strategioista
- Tee useampivuotinen dokumentti
- Mittarit tulee olla mitattavissa
- Arviointi tuloksista pitää olla kaikkien osapuolten arviointi
- Osapuolet ovat tasa-arvoisia osapuolia
- Luottamus osapuoliin on kaiken pohja
- Henkilöstö tekee tuloksen; sitouta, osallistuta, arvioi ja palkitse

Tausta-aineisto ja raportti

- Analyysityö tehty deskstudy- työnä käytössä olleista palvelusopimuksista, joita saatu tai löydetty kuntien nettisivuilta
- Aineistona n. 30 palvelusopimusta
- Laadittu kirjallinen raportti Sekesille
- Luotu SEKES-palvelusopimusmalli suuntaa-antavaksi malliksi kehyille
- Toteutus syksy 2020

Kiitos kiinnostuksesta!

Mervi Käki

Raportin laatija

Ex- kehy tj.